

PLEJ_2

czyli

PsychoLingwistyczne
Eksploracje
Językowe

redakcja Olga Majchrzak

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY
UNIwersytetu Łódzkiego

PLEJ_2

czyli

PsychoLingwistyczne

Eksploracje

Językowe

---

redakcja Olga Majchrzak

Łódź 2013

WYDAWNICTWA

UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

PLEJ_2

czyli

PsychoLingwistyczne

Eksploracje

Językowe

WYDZIAŁ FILOLOGICZNY
UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Olga Majchrzak – Uniwersytet Łódzki, Wydział Filologiczny, Zakład Języka
Angielskiego i Językoznawstwa Stosowanego,
al. Kościuszki 65, 90–514 Łódź

RECENZENTKI

Michalina Biernacka
Olga Trendak

REDAKCJA

Olga Majchrzak

PROJEKT TYPOGRAFICZNY I SKŁAD

Katarzyna Turkowska

KOREKTA

Olga Majchrzak

PROJEKT OKŁADKI

Katarzyna Turkowska

Wydrukowano z gotowych materiałów dostarczonych do Wydawnictwa UŁ

© Copyright by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2013

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Wydanie I. W.06466.14.0.K

ISBN (wersja drukowana) 978-83-7969-036-7

ISBN (ebook) 978-83-7969-224-8

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

90–131 Łódź, ul. Lindleya 8

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl

tel. (42) 665 58 63, faks (42) 665 58 62

Spis treści

9 Podziękowania

11 Acknowledgements

13 Wstęp

Olga Majchrzak

17 Introduction

Olga Majchrzak

CZĘŚĆ 1 – Procesy uczenia się oraz nauczania języków obcych

PART 1 – Perspectives on foreign language learning and teaching

23 English-language writing instruction in Poland: Adapting to the local EFL context

Melinda Reichelt

43 Stacje uczenia się jako metoda wspierania autonomii oraz aktywizowania uczących się

Learning stations as a method of supporting autonomy and activating learners

Hanna Kołodziejczyk

- 59** O szkolnych próbach inicjowania literackiej ekspresji podczas wymiany młodzieży polsko-litewskiej. Z doświadczeń praktyka
On school attempts to initiate literary expression during Polish-Lithuanian youth exchange — an experience of a practitioner

Elżbieta Dałek

- 77** Trening strategiczny w klasie obcojęzycznej
Applying strategy-based instruction in a foreign language classroom

Olga Trendak

- 95** Teachers' emotional intelligence — a vital component in the learning process

Nina Barłożek

CZĘŚĆ 2 – Badania nad procesami uczenia się oraz nauczania języków obcych

PART 2 – Researching foreign language learning and teaching

- 115** A comparative analysis of the effects of teaching writing in a foreign language with the application of the deductive and the inductive approach

Łukasz Walterowicz

- 129** Wpływ wybranych technik nauczania na przyswajanie znaczenia słów — fałszywe kognaty

The influence of the teaching techniques on the acquisition of the words' meanings in the case of false cognates

Olga Majchrzak

- 153** Pseudoanglicyzmy w języku francuskim

Pseudo-anglicisms in French

Joanna Duda

CZĘŚĆ 3 – Praktyczne aspekty związane z uczeniem się oraz nauczaniem języków obcych

Part 3 – Practical aspects of language learning and teaching

- 165** Exploiting storytelling in a young learners' classroom
Sylvia Stachurska
- 183** Dictionary skills in advanced learners' coursebooks — Materials survey
Marek Molenda
Zuzanna Kiermasz
- 203** Rola metafor w nauczaniu języków obcych
The role of metaphors in foreign language teaching
Dorota Gonigroszek
- 217** The role of non-verbal communication in second language learner and native speaker discourse
Angelika Kałuska
- 231** Związki między słowotwórstwem a grafiką w nauczaniu języka polskiego jako obcego
Connections between word formation and spelling in teaching Polish as a foreign language
Mateusz Gaze

Podziękowania

Niniejszy tom podsumowuje kilka miesięcy wysiłku wielu osób. Praca w większości przypadków ruszyła z największą intensywnością po zakończeniu konferencji PLEJ 2, czyli pod koniec lutego 2013 roku. Z tego względu pragnę podziękować autorom artykułów, którzy cierpliwie i wytrwale nanosili poprawki na kolejnych wersjach swoich prac i ze spokojem przyjmowali kolejne uwagi redakcji.

Ogromne podziękowania należą się dwóm wspomniałym recenzentkom — Oldze Trendak, która recenzowała artykuły angielskojęzyczne, oraz Michałynie Biernackiej, odpowiedzialnej za artykuły polskojęzyczne. To właśnie ich sumienność, dokładność oraz trafne uwagi merytoryczne i językowe pozwoliły nadać artykułom niemalże ich ostateczną formę.

Nieoceniona jest pomoc Pana Profesora Jana Majera oraz Łukasza Sal-skiego, którzy zajmowali się redakcją, korektą oraz recenzją artykułów na końcowym etapie prac nad publikacją. Chciałabym bardzo serdecznie podziękować zarówno Panu Profesorowi, który cierpliwie służył radą w niekończącym się wątpliwościach związanych przede wszystkim z dwujęzycznym charakterem publikacji, jak i Łukaszowi, który pełnił rolę konsultanta w sprawach, o które nie miałam już serca pytać Pana Profesora.

Olga Majchrzak

Acknowledgements

I would like to thank the authors of the articles for their patience in correcting, rewriting and editing their papers.

I am also grateful to the reviewers — Olga Trendak who reviewed the English articles and Michalina Biernacka who worked on the Polish papers — for their diligence and attention to both linguistic and factual mistakes.

Last but not least, I am indebted to Professor Jan Majer and Łukasz Salski for their help, advice and patience when dealing with my endless questions and doubts during the last stage of the publication process.

Olga Majchrzak

To już drugi tom z cyklu PLEJ, czyli PsychoLingwistycznych Eksploracji Językowych. Publikacja ta, podobnie jak poprzednia, skupia się na zagadnieniach związanych z nauczaniem oraz uczeniem się języków, nie tylko obcych. Jest ona skierowana przede wszystkim do studentów kierunków neofilologicznych, zainteresowanych zgłębianiem problemów natury psycholingwistycznej, a także pragnących doskonalić swój warsztat nauczyciela języka obcego.

Celem twórców tekstów jest popularyzacja osiągnięć współczesnej psycholingwistyki oraz glottodydaktyki, jak również prezentacja wyników własnych badań nad uczeniem się oraz nauczaniem języków. Różnorodność tematyczna niniejszych prac jest najlepszym dowodem na to, jak szerokie są obecnie zainteresowania młodych badaczy.

Z uwagi na wspomnianą już różnorodność prezentowanych zagadnień, artykuły zostały podzielone na trzy sekcje tematyczne. Pierwsza z nich skupia się na ukazaniu uczenia się oraz nauczania języków obcych z różnych perspektyw; druga część dotyczy badań w obrębie uczenia się oraz nauczania języków obcych; trzecia natomiast część koncentruje się na praktycznych aspektach związanych z nauczaniem i uczeniem się języków obcych.

Pierwszą część tomu otwiera artykuł Melindy Reichelt. Autorka przedstawia w nim możliwości zastosowania istniejących podejść do pisania

w języku obcym na gruncie polskim. Informacje zebrane wśród studentów Instytutu Anglistyki Uniwersytetu Łódzkiego wskazują, iż studenci podchodzą do pisania w języku angielskim często niechętnie, a nawet z pewną dozą niepewności. Z drugiej jednak strony, mają oni pozytywne doświadczenia związane z pisaniem kreatywnym i ekspresywnym. Co więcej, studenci, którzy zaczynają studia, muszą przyswoić wiele umiejętności potrzebnych przy tworzeniu tekstów akademickich. Informacje te pozwoliły na zaprojektowanie nowego kursu pisania w języku angielskim, którego celem jest nie tylko zmiana podejścia studentów do pisania na bardziej pozytywne, ale także zapewnienie wsparcia przy pisaniu akademickim.

Artykuł Hanny Kołodziejczyk traktuje o wspieraniu autonomii oraz aktywizowaniu uczących się. Wychodząc z założeń dydaktyki konstruktywistycznej, Autorka proponuje metodę „stacji uczenia się”, która pozwala zarówno na indywidualną pracę każdego ucznia, jak i na wymianę informacji z partnerem lub członkiem grupy. Jej nadrzędnym celem jest jednak efektywne uczenie się, realizowane poprzez uczenie się samodzielne i na własną odpowiedzialność.

Również artykuł Elżbiety Dąlek nawiązuje do metod aktywizujących, tym razem jednak w przypadku inicjowania literackiej ekspresji podczas wymiany młodzieży polsko-litewskiej. Autorka nie tylko stara się zaktywizować młodzież litewską do posługiwania się językiem polskim, ale także zachęca do wykorzystywania umiejętności polonistycznych w sposób twórczy.

Trening strategiczny w klasie obcojęzycznej to temat artykułu Olgi Trendak. Jak zauważa Autorka, wykorzystywanie strategii uczenia się owocuje bardziej efektywnym przyswajaniem języka obcego. Z tego też względu Autorka radzi nauczycielom, aby wprowadzali trening strategiczny regularnie na zajęciach językowych, dzięki czemu uczniowie nie tylko pogłębią swoją wiedzę o efektywnych strategiach uczenia się, ale także zwiększą swoje szanse na sukces w nauce języka obcego.

Nina Barłózek w swym artykule, który zamyka jednocześnie pierwszą część tomu, podkreśla, jak ważna jest inteligencja emocjonalna nauczyciela w nauczaniu języka obcego. Autorka prezentuje wyniki badania, którego celem było ustalenie, jaki jest związek pomiędzy inteligencją emocjonalną

nauczyciela a jego odbiorem przez uczniów. Wyniki pokazują, iż nauczyciele z wyższą inteligencją emocjonalną są wyżej oceniani przez swoich uczniów.

Drugą część tomu koncentruje się na badaniach nad procesem przyswajania oraz nauczania języków obcych. Część tę rozpoczyna artykuł Łukasza Walterowicza, w którym Autor powraca do problematyki pisania w języku obcym. Celem opisanego przez Autora badania jest sprawdzenie, które z podejść — dedukcyjne czy indukcyjne — jest bardziej efektywne w przypadku nauczania pisania w języku angielskim. Analiza uzyskanych wyników wskazuje, iż podejście indukcyjne przynosi lepsze rezultaty, szczególnie w grupie studentów na poziomie średniozaawansowanym.

Wpływ techniki nauczania na przyswajanie słownictwa obcojęzycznego to temat artykułu Olgi Majchrzak. W swojej pracy Autorka sprawdza czy techniki wykorzystujące użycie języka ojczystego podczas wprowadzania słownictwa obcojęzycznego są korzystne dla ucznia. Wyniki jednoznacznie wskazują, iż — w przypadku nauczania fałszywych kognatów — metody nauczania wykorzystujące wyłącznie język obcy na zajęciach bez odwoływania się do polskich odpowiedników skutkują trwalszym zapamiętywaniem znaczenia danego słowa.

Do tematyki fałszywych przyjaciół nawiązuje w swym artykule Joanna Duda. Skupia się ona na pseudoanglicyzmach w języku francuskim, tworzonych przez rodowitych użytkowników języka francuskiego uczących się języka angielskiego jako obcego. Zaprezentowane przez Autorkę przykłady mogą pomóc nauczycielom języków obcych przewidzieć potencjalne problemy, z którymi mogą zetknąć się uczący się języka obcego.

Trzecią część tomu, która koncentruje się na praktycznych aspektach związanych z nauczaniem/uczeniem się języków obcych, otwiera artykuł Sylwii Stachurskiej. Autorka zajmuje się w nim wykorzystaniem elementu bajki wśród najmłodszych uczniów. W swym artykule Autorka opisuje problemy, z jakimi zetknęła się pracując techniką opowiadania bajek najmłodszym. Ich analiza pozwoliła na opracowanie skutecznego sposobu wykorzystania tej techniki, który zakłada uwzględnienie różnorodnych ćwiczeń przygotowujących do wysłuchania bajki oraz podsumowujących ją. Również przygotowanie nauczyciela (zastosowanie różnych metod, technik oraz stylów opowiadania) odgrywa kluczową rolę.

Kolejny artykuł, autorstwa Marka Molendy i Zuzanny Kiermasz, traktuje o umiejętnościach pracy ze słownikiem w przypadku ucznia zaawansowanego. Celem zaprezentowanego przez Autorów badania jest określenie podstawowych umiejętności potrzebnych do pracy ze słownikiem oraz opisanie czy znajdują one zastosowanie w podręcznikach do nauki języka angielskiego. Wyniki badania pokazują, że liczba ćwiczeń pomagająca uczącym się rozwijać te umiejętności jest niewystarczająca.

Artykuł Doroty Gonigroszek ukazuje, jak ważne w procesie nauczania języków obcych są metafory. Autorka w swojej pracy koncentruje się szczególnie na metaforach pojęciowych, które wpływają na nasz odbiór rzeczywistości, kształtując tym samym nasze zachowania. W artykule omówione zostały metafory, które utrudniają naukę języka oraz takie, które pomagają nauczycielowi w budowaniu poprawnych relacji z uczniami.

Angelika Kałuska w swojej pracy podkreśla, jak duże znaczenie w komunikacji mają sygnały niewerbalne, szczególnie gdy komunikuje się rodowity użytkownik danego języka z osobą uczącą się tego języka. Autorka analizuje różnice w wysyłanych sygnałach niewerbalnych, zauważając, że niezrozumienie różnic w zachowaniach niewerbalnych może zaburzać komunikację. Stąd też konieczność zwrócenia uwagi uczniów na różnice kulturowe oraz zrozumienia, jak ważna w procesie uczenia się języka obcego jest komunikacja niewerbalna.

Mateusz Gaze swym artykułem ukazującym związki między słowotwórstwem a grafią w nauczaniu języka polskiego jako obcego zamyka całość tomu. Autor wyodrębnia problemy ortograficzne oraz interpunkcyjne, które wynikają z użycia wybranej klasy derywatów.

Artykuły zawarte w tym tomie pokazują, jak bardzo aktualna jest opisywana przez Autorów tematyka, która stała się podstawą podjętych badań, czyli PsychoLingwistycznych Eksploracji Językowych. Można mieć zatem nadzieję, że artykuły zebrane w tym tomie stanowią będą przyczynek nie tylko do podjęcia dalszych badań nad procesami przyswajania i nauczania języków obcych, ale przede wszystkim stanowią będą inspirację dla nauczycieli w ich codziennej — choć jakże istotnej — pracy.

Introduction

Olga Majchrzak

This is the second volume of the PLEJ series, which — just like the previous one — focuses on aspects of learning and teaching languages. It is intended for a readership among students of modern language studies interested in exploring issues in psycholinguistics, as well as willing to improve their teaching skills.

The authors of the published texts wish to popularize the achievements of modern psycholinguistics and language pedagogy, as well as present the results of their own studies in learning and teaching languages. The variety of the articles' topics reflects a wide spectrum of the areas of interest among researchers. Accordingly, the volume has been divided into three parts. The first part deals with different perspectives on the processes of learning and teaching languages. The second focuses on the research in the area of learning and teaching foreign languages. Lastly, the third part concentrates on the practical aspects of learning and teaching languages.

The first part opens with an article by Melinda Reichelt. The author focuses on the possible applications of the existing approaches towards writing to the Polish field. Information collected among the students of the Institute of English Studies at the University of Łódź indicates that students often have a negative attitude towards writing; they also feel anxious before writing. However, they have positive experiences of creative and expressive writing. What is more, those students who have just started

their studies have to learn numerous skills necessary in academic writing. This information enabled the author to design a new course in writing. Its goal is not only to change the students' attitude towards writing in general but also to enhance academic writing in particular.

Hanna Kołodziejczyk's article is concerned with supporting autonomy and activating learners. In keeping with constructivist psychology, the author proposes the method of *learning stations*, which allows for both individualizing work and exchanging information with a partner or a member of the group. The main goal of the method is effective learning, achieved by individual and responsible learning.

Also the text by Elżbieta Dałek concerns the topic of activating learners; however, the focus here is on initiating literary expression during a Polish-Lithuanian exchange programme. The author aims not only to inspire the Lithuanian youth to make use of the Polish language but also to encourage them to use their literary skills in a creative way.

Strategy training in a foreign language classroom is the topic of Olga Trendak's article. As the author observes, using learning strategies leads to a more effective learning process. Hence, the author advises language teachers to introduce strategy training regularly during classes; only then will the students broaden their knowledge about effective learning strategies, as well as increase their chances of success in foreign language learning.

Nina Barłózek in her article — which also closes the first part of the volume — underlines the importance of emotional intelligence in foreign language teaching. The author presents the results of a study whose aim was to explore the relationship between the teacher's emotional intelligence and the students' assessment of the teacher. The results clearly show that teachers with higher emotional intelligence are also more highly assessed by their students.

The second part of the volume focuses on the studies conducted in the area of foreign language learning and teaching. The article by Łukasz Walterowicz opens this part. The author returns to the topic of writing in a foreign language. The aim of the study is to verify which of the two approaches — deductive or inductive — is more effective in teaching foreign

language writing. The analysis of the results indicates that inductive approach brings better results, at least in the case of intermediate students.

The influence of teaching techniques on acquiring foreign language vocabulary is the topic of Olga Majchrzak's article. In her work, the author checks whether the techniques that require the use of the mother tongue in the process of introducing lexical items in a foreign language are beneficial for students. The results clearly show that — in the case of teaching false friends — the techniques which require the exclusive use of the target language without referring to the equivalents in the native language result in better retention of the words' meanings.

The topic of false friends is also discussed in Joanna Duda's work. The author concentrates on pseudoanglicisms occurring in French and those created by French students of English as a foreign language. The examples presented by the author may help language teachers predict potential problems faced by students of a foreign language.

The article by Sylwia Stachurska opens the third part of the book, which focuses on the practical aspects of language learning and teaching. In her work, the author concentrates on incorporating a storytelling technique into a young learners' classroom. She describes and analyzes the problems she faced when working in this method with young learners of English. This analysis allowed the author to find an effective way of using the storytelling technique, which requires the use of diverse exercises preparing learners to listen to the story as well as tasks summarizing it. An important role is also played by the teacher's preparation (the use of various methods, techniques and styles of telling a story).

The next article, written by Marek Molenda and Zuzanna Kiermasz, is concerned with dictionary skills in the case of advanced learners. The goal of the presented study is to define basic dictionary skills and describe whether they are used in foreign language learning coursebooks. The results show that the number of exercises helping to develop dictionary skills is insufficient.

Dorota Gonigroszek's article shows how important are metaphors in the process of foreign language teaching. The author concentrates particularly on conceptual metaphors, which influence our reception of reality,

shaping our behaviour at the same time. She also discusses the metaphors that make the language learning process difficult, as well as those that help teachers build good rapport with students.

Angelika Kałuska in her article underlines the importance of non-verbal signals in cross-cultural communication. The author analyses the differences in non-verbal communication and observes that failing to perceive them may disturb communication. Hence, it is essential to direct students' attention to cultural differences and help them understand how important non-verbal communication is in the process of learning a foreign language.

Mateusz Gaze, with his article showing the relationship between word formation and spelling in the teaching of Polish as a foreign language, closes the third part of the volume. The author distinguishes spelling and punctuation problems which result from the use of the chosen category of derivatives.

The articles collected in this volume of PLEJ show how up-to-date are the problems which inspired the authors to explore them in more depth by designing and conducting their own studies. Hence, it is hoped that the works will not only trigger further inquiries into the processes of foreign language learning and teaching, but that they will also become inspiration for language teachers in their everyday work.